

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

Vurdering af Samfundsmæssig Bæredygtighed (VSB)

Vejledning vedrørende mineralprojekter
om processen og udarbejdelse af VSB rapporten

2016

Vurdering af Samfundsmæssig Bæredygtighed (VSB)

(Vejledning vedrørende mineralprojekter om processen og udarbejdelse af VSB rapporten)

Version 2

April, 2016

Grønlands Selvstyre

Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel

Tel +299 34 50 00

www.govmin.gl

www.naalakkersuisut.gl

Postboks 1601

3900 Nuuk

Kalaallit Nunaat

Grønland

Layout og produktion:

ProGrafisk ApS

Indhold

Figurer

1.	INDLEDNING	4
1.1	Formål	6
1.2	Lovgivningsmæssige rammer	7
1.3	Myndighederne på råstofområdet	8
1.4	Afholdelse af udgifter	9
2.	PROCESSEN	10
2.1	Den formelle proces.	10
2.2	Projektafgrænsning (Scoping Study).	11
2.3	Forhøring og anmeldelse af projektet	12
2.4	Fond (høringsfond)	13
2.5	Kommissorium (Terms of Reference)	15
2.6	VSB rapporten (udkast og endelig udgave)	15
2.7	Offentlige møder.	16
2.8	Hvidbogen	17
2.9	Samarbejdsaftalen (Impact Benefit Agreement)	20
2.10	Godkendelsen	21
3.	FORUDSÆTNINGEN FOR EN GOD VSB PROCES	23
3.1	Inddragelse af interessenter	23
3.2	Brug af lokal viden	24
3.3	Baseline data.	25
3.4	Aktiv formidling af informationer	26
4.	VSB RAPPORTEN	28
4.1	Formalia	28
4.2	Indhold i VSB rapporten	30
5.	REFERENCELISTE	34

FIGUR 1	VSB vejledningens fokusområder	4
FIGUR 2	Deltagere i IBA forhandlingerne (trepartsforhandlingerne)	8
FIGUR 3	Den formelle VSB proces.	10
FIGUR 4	Forskellen på forhøring og høring.	13
FIGUR 5	Områder som prioriteres højt i en samarbejdsaftale (IBA aftale).	20
FIGUR 6	Proces for underskrivelse af IBA dokumentet	21
FIGUR 7	Relevante interessenter	24
FIGUR 8	Baseline data	25
FIGUR 9	Sproglige krav i forhold til aflevering af VSB rapporten	28
FIGUR 10	Forslag til indholdsfortegnelse.	30
FIGUR 11	Mulige positive og negative indvirkninger	32
FIGUR 12	Proces og plan for håndtering, monitorering og evaluering af mulige påvirkninger	33

1. Indledning

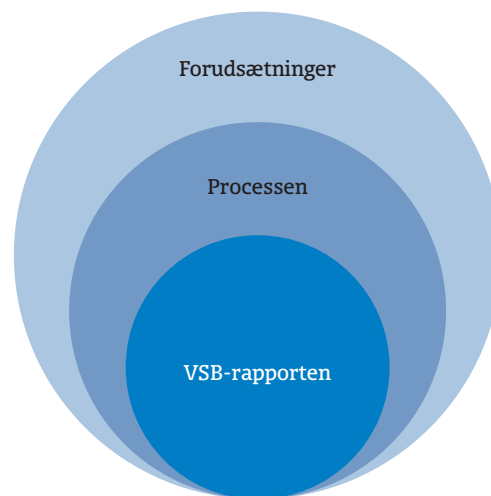
Grønland ønsker at udvikle råstofområdet til en af landets primære og bærende erhvervssektorer. Dette skal ske i tæt samarbejde og dialog med den grønlandske befolkning. En forståelse af samspillet mellem råstofprojekter og samfundet er derfor afgørende for at kunne skabe bæredygtige relationer mellem råstofselskaber, kommuner, berørte borgere, øvrige interessenter samt det grønlandske samfund som helhed.

I henhold til Inatsisartutlov nr. 7 af 7. december 2009 om mineralske råstoffer og aktiviteter af betydning herfor (råstofloven), og senere lovændringer, skal råstofselskaber i forbindelse med udviklingen af et råstofprojekt udfærdige en vurdering af den samfundsmæssige bæredygtighed (VSB). Vurderinger af samfundsmæssig bæredygtighed for mineralprojekter i Grønland skal udarbejdes i overensstemmelse med god international praksis.

I 2009 udkom version 1 af VSB vejledningen. Over 5 års erfaringer i arbejdet med vurderinger af selskabernes VSB rapporter og interessentinddragelse generelt, har medført et naturligt behov for en opdatering af vejledningen. Denne vejledning (version 2 – 2015) inddrager disse erfaringer og lægger sig op ad bedste internationale praksis på området, herunder erfaringer fra andre sammenlignelige minelands, samt anerkendte standarder fra eksempelvis *International Association for Impact Assessment* (se referenceliste).

Som konkrete nye tiltag er der medtaget afsnit om forhøring og en hvidbog, ligesom strukturen i vejledningen er ændret. Hvor den tidligere VSB vejledning fra 2009 havde et stort fokus på indholdet i VSB rapporten (mørkeblå cirkel i figur 1), har denne vejledning udover krav til VSB rapporten, også lagt stor vægt på processen og forudsætningerne for en god VSB proces. Baggrunden herfor er de sidste års øget fokus fra borgere og interessenter på selve

høringsprocessen og de forudsætninger, som danner baggrund herfor.

Figur 1. VSB vejledningens fokusområder.

Vejledningen skal understøtte, at de samfundsmæssige aspekter ved et projekt kan vurderes. Den skal ligeledes sikre, at fokus rettes mod styrkelse af konstruktive løsninger til fremme af de samfundsmæssige positive muligheder, som projektet vil medføre og samtidig mindske de negative påvirkninger.

Vejledningen er mere end blot en anvisning til, hvordan en VSB rapport kan udarbejdes. Den skal i forlængelse heraf være med til at understøtte en transparent proces om åbenhed og deltagelse fra relevante interessenter, for bedst muligt at sikre en bæredygtig samfundsudvikling i Grønland.

1.1 Formål

Alle råstofprojekter skal være samfundsmæssigt bæredygtige og leve op til høje internationale standarder med hensyn til økonomisk planlægning, sundhed, sikkerhed, miljø, sociale og kulturelle tiltag. Det betyder, at planlægning, implementering, udførsel og overvågning af projektet, skal ske i tæt dialog med det grønlandske samfund, herunder

borgere, organisationer, virksomheder og andre relevante interessenter.

Det er vigtigt at anskue vurderingen af den samfundsmæssige bæredygtighed og processen omkring interessentinddragelse i forhold til projektets andre tiltag, herunder især Vurdering af Virkninger på Miljøet (VVM).

De vigtigste formål med VSB-processen ved et råstof-projekt i Grønland ↘

- At beskrive fyldestgørende og sagligt overfor det grønlandske samfund som helhed hvad Grønland, det berørte lokalsamfund og den enkelte borger får ud af projektet
- Tidligt i processen at informere og inddrage relevante og berørte borgere og interessenter i en løbende dialog og proces bl.a. gennem informations- og høringsmøder samt relevante medier
- At give en detaljeret beskrivelse af det samfundsmæssige udgangspunkt (baseline) før projektet iværksættes, som baseret på de nyeste tilgængelige data, skal danne grundlag for planlægning, bæredygtighedstiltag og fremtidig overvågning
- At foretage en vurdering på grundlag af indsamlede baseline data, for at identificere både positive og negative virkninger på lokalt og nationalt niveau
- At optimere de positive virkninger og minimere de negative virkninger i hele projektets levetid og derigennem sikre en bæredygtig udvikling
- At inddrage berørte byer, bygder og samfund (borgere), som kan blive direkte eller indirekte påvirket, på en meningsfuld måde gennem hele projektets levetid, med brug af og respekt for lokal viden, erfaringer, kultur og værdier
- At udvikle en plan til håndtering af positive og negative virkninger (Benefit and Impact Plan)

1.2 Lovgivningsmæssige rammer

VSB vejledningen vedrører aspekter af råstofaktiviteter i Grønland i forhold til nedenstående overordnede love. Den grønlandske lovgivning suppleres derudover af Grønlands internationale forpligtelser.

↙ Råstofloven

- Inatsisartutlov nr. 7 af 7. december 2009 om mineralske råstoffer og aktiviteter af betydning herfor (råstofloven) og de regler der er fastlagt i medfør af loven, inklusiv senere ændringer til loven.

Storskalaloven ↘

- Inatsisartutlov nr. 25 af 18. december 2012 om bygge- og anlægsarbejder ved storskalaprojekter (storskalaloven) og de regler der er fastlagt i medfør af loven, inklusiv senere ændringer til loven.

Lovene kan findes på Selvstyrets hjemmeside www.naalakkersuisut.gl og under www.lovgivning.gl.

Vejledningen bygger på råstoflovens kapitel 16 om *vurdering af samfundsmæssig bæredygtighed (VSB)* og *aftaler om samfundsmæssig bæredygtighed*, herunder aktiviteter som må antages at kunne få væsentlig indvirkning på samfundsmæssige forhold. I praksis vil dette som udgangspunkt si-ge for udnyttelsesprojekter (mineprojekter). Væsentlig indvirkning på samfundsmæssige forhold kan også forekomme ved forundersøgelser- og efterforskningsprojekter, men dette vil bero på en konkret vurdering af projektets indvirkning på samfundsmæssige forhold.

Vejledningen gælder ikke for Vurderinger af Virkninger på Miljøet (VVM) og for tilladelser til småskala. Der udarbejdes derudover en selvstændig opdateret vejledning for kulbrinteområdet. Departementet forbeholder sig til enhver tid retten til at udarbejde og udgive tillæg til disse retningslinjer, som vil kunne findes på www.naalakkersuisut.gl og www.govmin.gl.

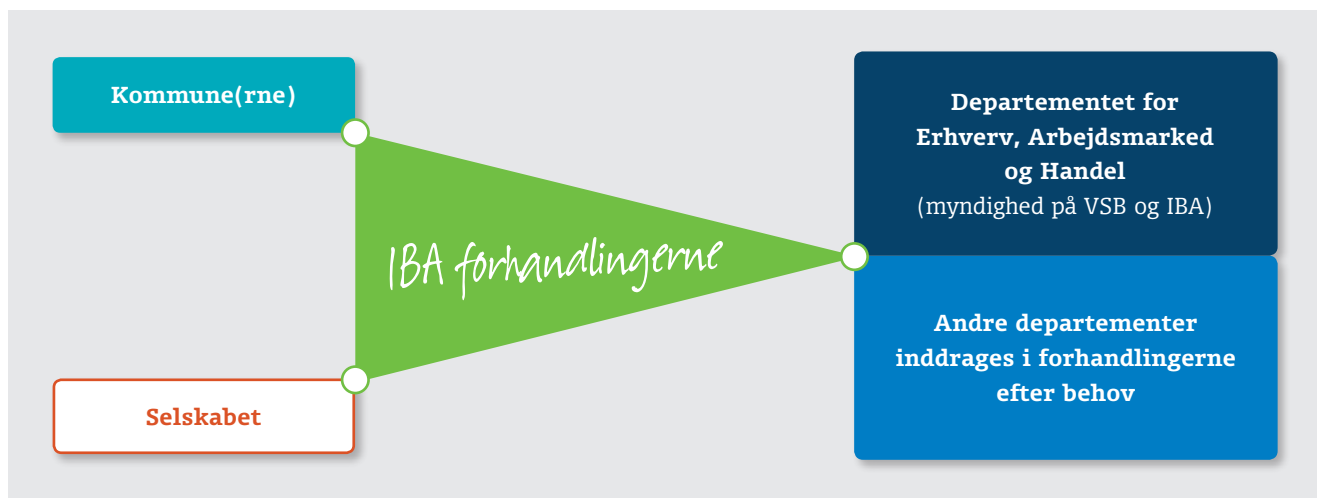
1.3 Myndighederne på råstofområdet

Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Udenrigsanliggender, Naalakkersuisoq for Finanser og Råstoffer og Naalakkersuisoq for Natur, Miljø og Justitsområdet, inklusiv underliggende styrelser, er ansvarlige for råstofforvaltningen i Grønland. Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel er myndighed på arbejdsmarkeds- og erhvervsrelaterede områder, herunder VSB og IBA områderne. Råstofdepartementet er ansvarlig for bl.a. udstedelse af tilladelser og godkendelser. Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel skriver de dele af tilladelserne og godkendelserne som vedrører socioøkonomiske forhold, herunder bestemmelser om forarbejdning i og

uden for Grønland, infrastruktur som relaterer sig til lokal arbejdskraft og lokale virksomheder, samt VSB og IBA forhold m.m. Figur 2 viser de lokale og nationale parter, som tager del i IBA processen. Kommunen indgår sammen med Selvstyret som en del af de grønlandske parter i IBA forhandlingerne.

Socioøkonomiske forhold relateret til denne VSB vejledning, herunder sager relateret til Vurdering af den Samfundsmæssige Bæredygtighed (VSB) og samarbejdsaftaler (IBA aftaler), er forankret i Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel. Udover Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel vil også andre departementer blive inddraget i udarbejdelse af en IBA, herunder Departementet for Finanser, Råstofdepartementet, Departementet for Uddannelse og eventuelt andre departementer.

For at sikre lokal forankring, skal den lokale myndighed i form af bl.a. kommunerne og eventuelle bygdebestyrelser, inddrages tidligt i processen. Kommunerne har en central rolle i forhandlingerne sammen med selskabet og Selvstyret om de samarbejdsaftaler – også omtalt som Impact

Figur 2. Deltagere i IBA forhandlingerne (trepartsforhandlingerne).

Benefit Agreements (IBA-aftaler) – der skal foregå efter de offentlige høringer. Kommunerne er derudover med til at skabe de bedst mulige rammebetingelser for eksisterende og kommende erhvervsaktiviteter lokalt, herunder opkvalificering af den lokale arbejdskraft.

1.4 Afholdelse af udgifter

Selskabet (rettighedshaver) afholder alle udgifter til udarbejdelse af VSB rapporten, bilag og tilhørende undersøgelser.

I forbindelse med myndighedernes arbejde og vejledning i øvrigt, herunder arbejde med tilladelser, godkendelser og IBA aftaler m.v., skal udgifter i henhold til gældende lov og refusionsbekendtgørelsen herfor dækkes af selskabet.

Rimelige udgifter i forbindelse med afholdelse af offentlige høringsmøder skal også dækkes af selskabet. Når en endelig ansøgning er modtaget, kan råstofmyndighederne fremsende et foreløbigt budget herfor.

2. Processen

2.1 Den formelle proces

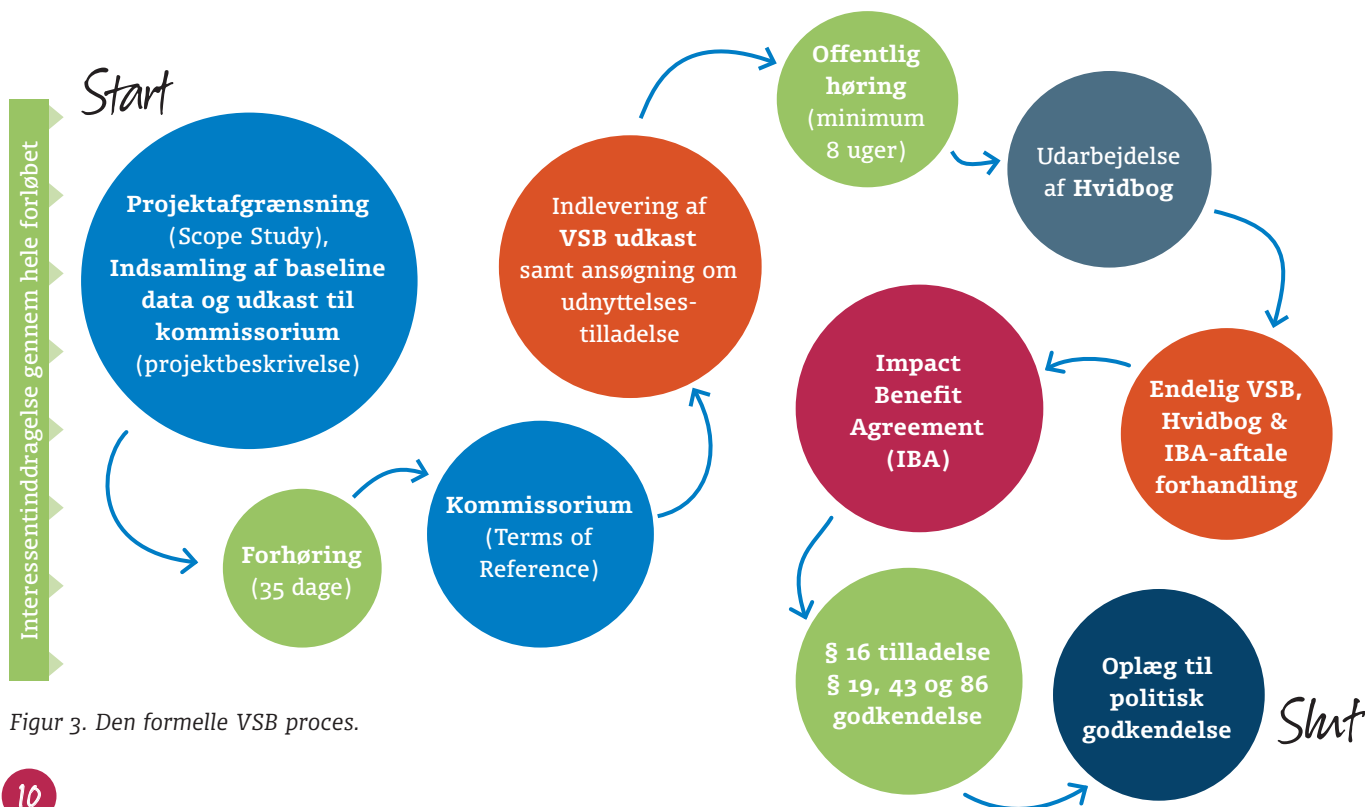
Processen omkring vurdering af en samfundsmæssig bæredygtig udvikling er mere end en udarbejdelse af en VSB rapport - som blot er et delelement i denne proces. Nedenstående figur giver et overblik over processen omkring indledende undersøgelser, udarbejdelse af VSB'en og de lovfæstede høringer, samt de øvrige processer i forløbet.

Parallelt med de forskellige scenarier, foregår der en løbende myndighedsbehandling. Fra en ansøgning om udnyttelse modtages, til et projekt eventuelt godkendes, udarbejdes der sideløbende med høringen, hvidbogen og IBA'en en udnyttelsestilladelse (§ 16 tilladelse), udnyttelses- og ned-

lukningsplan (§ 19-43 godkendelse) og efterfølgende mere konkrete driftsgodkendelser (§86 godkendelse).

Behandlingstiden for en ansøgning kan derfor forventes at tage mellem 4 og 12 måneder. Større og mere tekniske ansøgninger kan evt. tage længere tid. Sagsbehandlingstiden starter, når en korrekt ansøgning er indleveret (stor orange cirkel). Ukorrekte ansøgninger sendes retur, og i disse tilfælde vil den samlede sagsbehandlingstid forlænges.

Enkelte processer, som eksempelvis indsamling af baseline data (stor blå cirkel), er ikke kun begrænset til at foregå i starten, men kan lappe ind over de andre forløb i

Figur 3. Den formelle VSB proces.

figuren. Andre processer, som eksempelvis den 8 ugers offentlige høring – som kan forlænges (stor grøn cirkel), kan ikke starte før, der er indleveret en ansøgning om udnyttelse samt VSB udkast.

Som det fremgår af den forenkede VSB proces, der er beskrevet i Figur 3, ligger der både en proces før og efter udarbejdning af VSB udkastet samt ansøgning om udnyttelsestilladelse (stor orange cirkel). Naalakkersuisut finder det vigtigt at få interessenter inddraget tidligt i projektets planlægning, dvs. så interessenterne reelt har en mulighed for at påvirke processen og give sin mening til kende, inden VSB udkastet til 8 ugers høring foreligger. Af samme grund er der i 2014 indskrevet krav i råstofloven om en 35 dages forhøring (lille grøn cirkel). Derudover er den 8 ugers offentlige høring også lovfæstet i råstofloven, for derigennem at få skabt en mere transparent proces.

Efter den offentlige høring bliver alle høringssvar samlet i en offentlig tilgængelig hvidbog. Sideløbende hermed starter de lovpligtige IBA forhandlinger mellem selskabet, kommune(rne) og Selvstyret. Formålet er at inddrage flest mulige lokale virksomheder og lokal arbejdskraft i projektet, samt at optimere lokale leverancer og optimere uddannelse og kompetenceopbygning m.v.

Hvidbogen og den opdaterede VSB rapport skal som udgangspunkt være færdig inden IBA forhandlingerne kan påbegyndes. Færdiggørelse af hvidbogen og VSB rapporten samt opstarten af IBA forløbet vil kunne overlappe.

Den opdaterede VSB rapport, samt hvidbogen, bliver lagt til grund for underskrivelse af en IBA aftale og en politisk beslutning om eventuel godkendelse af projektet. IBA aftalen skal underskrives før godkendelse af udnyttelsestilladelsen. IBA aftalen er nærmere beskrevet i afsnit 2.9.

En politisk godkendelse af udnyttelsestilladelsen giver ikke selskabet lov til pr. automatik at starte anlægsfasen af et projekt. Før dette kan ske, skal der gives en række tekniske og administrative godkendelser jf. råstoflovens §§ 19, 43 og 86.

De centrale faser i den formelle VSB proces i Figur 3 beskrives mere detaljeret nedenfor i afsnit 2.2-2.10.

2.2 Projektafgrænsning (Scoping Study)

Mineprojekter kan være meget forskellige, også når det vedrører mulige samfundsmæssige og økonomiske påvirkninger igennem et projekts levetid. En projektafgrænsning (*Scoping Study*) er første trin i processen omkring udarbejdelse af VSB'en, og går ud på at identificere og afgrænse de hovedemner, som bør indgå i vurderingen af samfundsmæssig bæredygtighed.

Sideløbende hermed og frem til indlevering af VSB rapporten, foretager selskabet og selskabets konsulenter en omfattende planlægning og indsamling af en række baseline data til brug for VSB rapporten. Baseline data er nærmere beskrevet i afsnit 3.3.

Projektafgrænsning (Scoping Study)

Projektafgrænsningen er første konkrete projektdokument, som indeholder vurdering af tidsplan og projektøkonomi typisk indeholdende en række forbehold og usikkerheder. Rapporten kan indeholde alternative forslag til projektdesign, såsom forskellige vejføringer og lign.

Offentlig deltagelse skal være en del af projektafgrænsningsfasen, således at man får identificeret de mest relevante samfundsmæssige emner for at sikre, at berørte grupper i god tid får indflydelse på de emner, der skal undersøges i VSB'en. Lokalsamfund, organisationer og interessenter, herunder kommuner og lokale repræsentanter,

der har konkret viden om de samfundsmæssige forhold i et projektområde, bør derfor identificeres og inddrages allerede i forbindelse med projektafgrænsningsfasen.

Det anbefales at projektafgrænsningen beskriver borger- og interessentinvolvering i processen, ligesom indledende informationer om forventet træning og ansættelser af lokal arbejdskraft bør indgå. Det er vigtigt allerede på dette stadie, at få foretaget en forventningsafstemning med relevante interessenter og myndigheder.

Der bør fra selskabets side med afsæt i projektafgrænsningen udarbejdes og offentliggøres et ikke-teknisk dokument, som forklarer de mest relevante aspekter i projektet på lægmandssprog. Dokumentet/oplægget kan danne baggrund for meningsfulde drøftelser med offentligheden. Oplægget og relevant information bør derfor være tilgængeligt på minimum grønlandsk og dansk i denne fase.

Projektafgrænsningen betragtes som første skridt hen

imod udarbejdelse af en endelig VSB rapport, og vil stadig have en række usikkerheder forbundet med sig i forhold til tidsperspektiv og projektøkonomi mv. Afgrænsningen kan indeholde forskellige scenarier, som skal belyses nærmere og pege på mulige problemstillinger og bekymringer, som skal undersøges.

Den endelige projektafgrænsning skal fremsendes til myndighederne med henblik på godkendelse, før arbejdet med kommissoriet (Terms of Reference) kan starte. Det er vigtigt, at myndighederne får mulighed for at vurdere projektet allerede i denne projektafgrænsningsfase, da eventuelle tvivlsspørgsmål og mangler vil kunne blive drøftet på et tidligt tidspunkt i fasen til fordel for alle parter.

2.3 Forhøring og anmeldelse af projektet

En forhøring har flere formål, men skal primært sikre meningsfuld inddragelse tidligt i processen. Ved at foretage en

Offentlig forhøring

- Tidlig inddragelse
- Anmeldelse af projekt
- Projektbeskrivelse (udkast til kommissorium) + ikke-teknisk resumé
- 35 dages høring

Terms of
references

Offentlig høring

- VSB + ikke-teknisk resumé
+ relevante bilag
- 8 ugers høring

Figur 4. Forskellen på forhøring og høring.

forhøring forud for den offentlige høring, sikres det at selskaberne på et tidligt tidspunkt i projektet, får skabt kontakt til relevante interessenter og myndigheder, herunder relevante kommuner.

Forhøringen er den officielle anmeldelse af et projekt, og kan derfor betragtes som en formel tilkendegivelse af, at selskabet ønsker en VSB proces/høring gennemført. Anmeldelsen sker ved at selskabet fremsender en skrivelse, hvoraf det fremgår, at selskabet ønsker det berørte projekt anmeldt. Anmeldelsen skal vedlægges en projektbeskrivelse og et ikke-teknisk resumé på både grønlandsk, dansk og engelsk. Projektbeskrivelsen bygger på og inkluderer projektafgrænsningen (Scoping Study), og kan betragtes som en form for udkast til kommissoriet (Terms of Reference).

Projektbeskrivelsen sendes i offentlig forhøring på Selvstyrets høringsportal i 35 dage. Baseret på input fra den offentlige forhøring, fastlægges indholdet i kommissoriet (*Terms of Reference*) og VSB rapporten. Indkomne høringssvar vil blive sendt til selskabet, og det er selskabets pligt, at inkludere input fra høringssvar i det videre arbejde med VSB rapporten. Høringssvar skal, på lige fod med høringssvar i den 8 ugers offentlige høringsproces, indgå i hvidbogen.

Selskabet fremsender herefter kommissoriet (Terms of Reference) til myndigheden, som baseret på input i forhø-

ringen, herefter skal godkende kommissoriet, før der kan udarbejdes og indleveres et VSB udkast.

Processen sikrer at alternative projektforslag, idéer og afklarende spørgsmål adresseres tidligt i processen, således at overvejelser og konkrete forslag kan blive indarbejdet på et tidligt stadie i forløbet og derved indgå som reelle alternativer til det oprindelige projektforslag.

2.4 Fond (høringsfond)

Når en projektbeskrivelse er sendt i offentlig forhøring kan berørte borgere, lokalsamfund og relevante organisationer i Grønland søge midler til at igangsætte undersøgelser og søge rådgivning til afdækning af særlige problemstillinger, relateret til konkrete råstofprojekter i Grønland.

Fonden er et nyt initiativ med forankring i råstofloven og har til formål at sikre, at lokalsamfund og borgere, som bliver berørt af et konkret råstofprojekt, kan ansøge om midler til udarbejdelse af undersøgelser eller til at indhente information og rådgivning om uafklarede problemstillinger eller bekymringer. Ligeledes kan relevante registrerede grønlandske organisationer søge om midler til gennemførelse af undersøgelser eller indhentning af information om et konkret råstofprojekt.

Der kan ansøges om midler i fonden tidligt i idéfasen, idet ønsket er at fondens midler skal anvendes til at berør-

te borgere og relevante organisationer kan skaffe sig viden og information til konstruktivt at bidrage til udviklingen af råstofprojektet.

Selskabet skal betragte de fremkomne undersøgelser som partsindlæg på linje med generelle høringssvar. Rapporter og anden indsamlet information fra denne proces skal derfor indgå i udviklingen af råstofprojektet, som baggrundsmateriale forud for en endelig beslutning om godkendelse.

Naalakkersuisut kan fastsætte bestemmelser om, hvor mange midler fonden skal indeholde, krav til ansøgningen, hvem der kan ansøge, hvordan midlerne skal fordeles, samt hvem der skal administrere fonden. Nærmere bestemmelser om fonden, herunder finansiering, tidsfrister m.v. vil fremgå af Selvstyrets hjemmeside www.naalakkersuisut.gl.

2.5 Kommissorium (Terms of Reference)

Baseret på den godkendte projektafgrænsning og den offentlige forhøring udarbejder selskabet et kommissorium (*Terms of Reference*), som ligeledes skal fremsendes til myndighederne til godkendelse.

Kommissorium
(Terms of Reference)

ToR kan sammenlignes med et kommissorium og er et mere konkret og detaljeret dokument i forhold til tidsplan og projektøkonomi end projektafgrænsningen (Scope Study). ToR indeholder input fra forhøringen.

Kommissoriet skal indeholde en nærmere beskrivelse af resultatet af forhøringen, herunder de tiltag og ændringer til projektet, der er fremkommet som konsekvens af forhøringen.

Kommissoriet betragtes som et mere konkret og detaljeret dokument end projektafgrænsningen, hvor tidsplan og projektøkonomi mv. er beskrevet mere detaljeret. Kommissoriet har derfor et mere konkret indhold om, hvornår de forskellige faser i projektet forventes afviklet, og hvad faserne og projektet som helhed vil indeholde. Derudover vil involverede parter, herunder relevante interessenter som kommuner og borgere mv. også være inddraget, bl.a. gennem forhøringen. Mulige problemstillinger vil derfor være defineret mere detaljeret, ligesom mulige begrænsninger og muligheder vil være beskrevet nærmere.

2.6 VSB rapporten (udkast og endelig udgave)

VSB'en er selskabets bud på hvilke socioøkonomiske påvirkninger, der vil opstå i forbindelse med opstart af et miniprojekt, samt hvordan disse påvirkninger vil blive håndteret. Selskabet har pligt til at inddrage relevante interessenter og anvende lokal viden i forbindelse med udarbejdning af denne rapport.

VSB'en vil blive brugt som grundlaget for den offentlige høring og de tilknyttede offentlige høringsmøder, som vil blive afholdt i forlængelse af en ansøgning om udnyttelse.

VSB rapporten vil først kunne sendes i offentlig høring, når krav og formalia er opfyldt (se afsnit 4.1 om formalia). VSB rapporten som sendes i offentlig høring betragtes stadig som et udkast, da partsindlæg og høringskommentarer m.v., som fremkommer i løbet af den offentlige høringsfase, endnu ikke på dette tidspunkt er indarbejdet i VSB'en.

Fra et korrekt udkast til en VSB rapport er indleveret, til den offentlige høring skal være påbegyndt, må der som udgangspunkt ikke gå mere end fire uger.

Anbefalet indhold i VSB rapporten fremgår mere detaljeret i afsnit 4.2.

2.7 Offentlige møder

Til forskel fra interessentmøder, informationsmøder og andre borgerrelaterede møder, som typisk afholdes af selskaberne, afholder myndighederne offentlige høringsmøder i forbindelse med at høringsmaterialet bliver offentliggjort og sendt i offentlig høring på Selvstyrets hjemmeside www.naalakkersuisut.gl. Der vil være mulighed for at supplere disse møder med anvendelse af andre mødeformer og metoder, herunder sociale medier.

De offentlige høringsmøder styres af en mødeleder, ligesom der bliver taget referat under møderne. Præsentationer, spørgsmål og svar bliver efterfølgende offentliggjort på Selvstyrets hjemmeside på grønlandsk og dansk.

Høringsmøderne vil typisk tage udgangspunkt i det offentliggjorte udkast til VSB rapporten. Mødeformer, temaer og antal møder mv. beror på en løbende faglig vurdering og vil derfor blive besluttet fra projekt til projekt, set i forhold til behov og relevans.

Interessentmøder

Møder fokuserer på at informere, få input, eller på anden måde inddrage relevante interessenter i projektet. Møderne kan have forskellige former og indhold, eksempelvis i form af fokusgruppemøder eller 1 til 1 møder og afholdes typisk af selskaberne. Interessentmøder kan derfor afholdes med specifikt udvalgte grupper, personer og lign.

Borgermøder

Møder fokuseret på enten at informere, få input, eller på anden måde inddrage borgere i samfundsrelaterede forhold, og særlige mine-relaterede problemstillinger. Møderne kan have forskellige former og indhold, eksempelvis i form af stormøder i forsamlingshuse og lign. og afholdes typisk af offentlige myndigheder.

Offentlige høringsmøder

Mødeform arrangeret af myndighederne som er lovfæstet i råstofloven. Møderne (ofte flere møder i forskellige byer/bygder) har en referent og en mødeleder tilknyttet og afholdes i forbindelse med den 8 ugers offentlige høringsperiode. Selskaberne og deres konsulenter vil typisk præsentere resultaterne af deres undersøgelser (herunder VSB rapporten). Myndighederne vil ligeledes være til stede for at informere om processen og svare på spørgsmål.

Informationsmøder

Møder fokuseret på primært at orientere om status på et projekt, herunder projekt- og tidsplaner, kommende tiltag, forventningsafstemning, forventede arbejds- og leverancebehov og lign.

2.8 Hvidbogen

Hvidbogen er et dokument, som har til formål at besvare relevante høringsvar og kommentarer til projektet, som er fremkommet igennem høringsfaserne. Spørgsmål fra forhøringen og de offentlige høringsmøder skal derfor også indgå. Strukturen i hvidbogen skal være med til at sikre en transparent ramme for, at alle bemærkninger og spørgsmål bliver noteret, besvaret og vurderet.

Bemærkninger og spørgsmål i øvrigt vil blive besvaret af selskabet og eventuelle myndigheder, alt efter hvem spørgsmålene måtte være stilet til. Herefter vil høringsvar, besvarelse af disse, samt henvisning til hvor i VSB rapporten svarene vil blive tilrettet, blive offentliggjort på www.naalackersuisut.gl.

Hvidbogen indgår som en del af beslutningsgrundlaget, når Naalackersuisut træffer endelig beslutning om en udnyttelsestilladelse

Det er selskabets ansvar at oversætte hvidbogen til grønlandsk og dansk. Det er ligeledes selskabets ansvar at udarbejde hvidbogen og sikre at alle høringsvar er medtaget og besvaret. Myndighederne vil løbende vejlede og assistere efter behov.

Hvidbog

En hvidbog er et offentligt dokument, som efter en klar struktur, har til formål at besvare relevante høringsvar og kommentarer til projektet, som er fremkommet igennem høringsfasen. Hvidbogens struktur sikrer opstilling af spørgsmål, besvarelse af disse, samt henvisning til hvordan og hvor i VSB rapporten udkommet af svarene vil blive tilpasset.

2.9 Samarbejdsaftalen (Impact Benefit Agreement)

Forhandlingerne omkring indholdet i samarbejdsaftalen (Impact Benefit Agreement) vil kunne starte, så snart den offentlige høringsfase er overstået. Samarbejdsaftalen er en aftale mellem rettighedshaver, kommune(rne) og Selvstyret, hvor formålet er at sikre grønlandske interesser og samfundsmæssigt engagement fra de involverede parter gennem hele mineprojektets levetid.

Aftalen kan betragtes som et værktøj for

selskaberne, til at omsætte de beskrevne tiltag i VSB rapporten til mere konkrete og målbare tiltag, og er dermed et værktøj til at sikre lokal forankring i projekterne. VSB rapporten udgør derfor grundlaget for forhandlinger af samarbejdsaftalen.

Indholdet i samarbejdsaftalen vil blive forhandlet mellem parterne, ligesom relevante grønlandske interesser vil blive inddraget i processen i størst muligt omfang.

IBA-aftalen vil efter indgåelse blive offentliggjort på www.naalakkersuisut.gl.

Figur 5. Områder som prioriteres højt i en samarbejdsaftale (IBA aftale).

Samarbejdsaftale (IBA aftale)

En samarbejdsaftale også omtalt som en Impact Benefit Agreement (IBA-aftale) er et offentligt dokument underskrevet af selskabet, kommune(rne) og Selvstyret, med det formål at sikre størst mulig grønlandsk involvering i et råstofprojekt. Fokus vil typisk være på inddragelse af grønlandsk arbejdskraft og virksomheder, samt sikring af lokal oparbejdning og lokale leverancer, uddannelse, videnoverførsel og opkvalificering, samt sociokulturelle forhold. IBA aftalen vil også kunne indeholde infrastrukturmæssige forhold og alternative indtægter til det offentlige, samt en bred vifte af mulige samfundsgevinster.

Indholdet og strukturen i en samarbejdsaftale kan variere fra projekt til projekt. Dog vil der være komponenter i aftalen, som i udgangspunktet vil gå igen fra aftale til aftale. Der vil som hovedprincip blive anvendt en struktur for aftalen, hvor der arbejdes med et hoveddokument med juridiske afsnit og generelle bestemmelser, som er den del af aftalen, der går igen fra år til år. Indholdet vil bl.a. omhandle bestemmelser om ikrafttræden, ophør af aftalen, lovgrundlag, tvistløsning m.v. Der tages udgangspunkt i en IBA model, udarbejdet af Departement for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel.

Derudover er der tilføjet en række bilag indeholdende konkrete målbare delmål, som er tænkt opdateret år for år, baseret på en løbende monitoring og evaluering. Samarbejdsaftalen bliver derfor et dynamisk dokument, som løbende tilpasses projektet. Der kan tages udgangspunkt

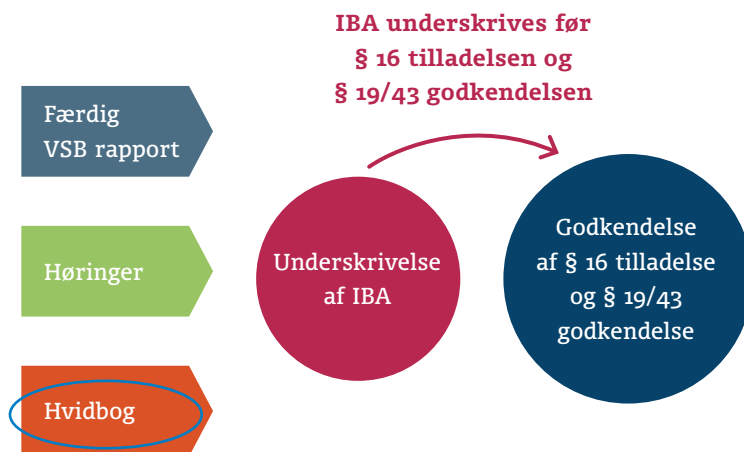
i forskellige udkast til IBA modelaftaler, afhængig af projektets omfang og afhængig af om projektet er et storskala projekt.

2.10 Godkendelsen

Når den offentlige høring er gennemført, og når VSB'en er opdateret med udgangspunkt i hvidbogen, vil den endelige udnyttelsestilladelse og eventuelle andre relevante dokumenter blive præsenteret for Naalakkersuisut, med henblik på beslutning om hvorvidt projektet skal godkendes eller ej.

IBA aftalen skal underskrives før de endelige udnyttelses- og nedlukningsplaner underskrives. Den endelige IBA aftale skal derfor være underskrevet af alle parter, før anlægsarbejdet kan starte.

Myndighedsbehandlingen af en VSB rapport kan, alt efter projektets størrelse, forventes at tage 6 måneder, hvilket inkluderer den offentlige høringsperiode. Forudsætningen herfor er, at alle påkrævede dokumenter er afleveret i korrekt formalia og sprog. Projektspecifikke problemstillinger kan dog forårsage en længere behandlingstid.

Figur 6. Proces for underskrivelse af IBA dokumentet.

GEOTECHNISCHES INSTITUT

3. Forudsætningen for en god VSB proces

3. Inddragelse af interessenter

Processen omkring udarbejdelse af en vurdering af samfundsmæssig bæredygtighed skal være karakteriseret ved at have en høj grad af offentlig deltagelse, både før, under og efter opstart af et projekt. Formålet er, at alle relevante interessenter skal orienteres og høres i processen, gives mulighed for at bidrage med viden om bl.a. lokale forhold og tage aktiv del i arbejdet og beslutningsprocessen omkring eksempelvis forslag til placering af anlæg mv.

I forbindelse med udarbejdelse af en VSB rapport skal viden og erfaringer fra personer med kendskab til grønlandske forhold inddrages i størst muligt omfang. Det anbefales derfor at lokale personer, lokale konsulenter og virksomheder inddrages mest muligt i denne proces.

Processen omkring deltagelse skal startes i god tid, for at sikre at projektets fordele og udfordringer håndteres proaktivt. Borgere og interessenter skal således reelt set have mulighed for at komme til orde, og dermed påvirke processen, inden der træffes centrale beslutninger. Desuden er det et vigtigt princip for offentlig deltagelse, at udarbejde information og materiale forståeligt for ikke-eksperter, eksempelvis ved at udarbejde ikke-tekniske resuméer i lægmandssprog. Workshops, informationsmøder og lignende offentlige arrangementer skal generelt afholdes på både grønlandsk og dansk.

Interessentanalyse

Det er et krav, at interessenternes inddragelse i processen dokumenteres. VSB processen skal derfor indeholde en af-

klaring af, hvilke interessenter der vil blive involveret og berørt både direkte og indirekte ved projektet. Det anbefales, at der til brug herfor udarbejdes en strategisk interesseanalyse, hvor interessefeltet afdækkes og vægtes i forhold til, hvem der er centrale og mindre centrale interessenter. Analysen bør indeholde en klar strategi for hvordan interessenterne vil blive inddraget både før, under og efter projektets gennemførelse, samt hvordan input fra interessenter vil blive håndteret. Forventningsafstemning er centralt i denne sammenhæng.

Analysen eller centrale dele af analysen skal indgå i VSB rapporten, og det skal beskrives, hvordan interessentprocessen er foregået, og hvilke konstruktive bidrag der er fremkommet. Resuméer af de modtagne kommentarer fra interessenterne bør indarbejdes i VSB rapporten, ligesom hele interesseanalysen kan vedlægges som bilag til VSB rapporten.

Myndighederne vil på et tidligt stadie være behjælpelig med at finde frem til interessenter, som kan blive berørt af projektet. Relevante interessenter kan inddeles som vist i figur 7:

3.2 Brug af lokal viden

Ved udarbejdelse af VSB rapporten skal selskabet i størst muligt omfang gøre brug af traditionel og lokal viden evt. ved indsamling af kvalitative interviews. Det er vigtigt at indarbejde lokalkendskab fra borgere, erhvervsfangere- og fiskere mv. Denne viden som kan gå flere generationer tilbage er ikke nødvendigvis beskrevet og analyseret i publikationer og offentlig kendt litteratur. Det anbefales at rettighedshaver beskriver, analyserer og anvender den traditionelle viden som findes i området i VSB rapporten. Denne viden kan også inkludere kommuneplaner og lignende beskrivelser.

Det er også vigtigt at undersøge, hvordan og af hvem området i og omkring projektområdet bliver anvendt. Ofte bliver fjorde og nærområder ved projektområderne brugt af fritids- og erhvervsfiskere og borgere fra nærliggende byer og bygder, ligesom områderne kan have en kulturel værdi for lokale indbyggere. Derudover kan landområderne blive brugt i forskellige sammenhæng, ofte til erhverv som fåreavl, eller som jagtområder for både fritids- og erhvervsfangere. Der kan også foregå turistaktiviteter,

Relevante interessenter kan inddeles i følgende (ikke udtømmende) områder

DEN OFFENTLIGE SEKTOR: Kommunale og nationale myndigheder, bygderepræsentanter, uddannelsessektoren og lign.

INTERESSEORGANISATIONER: Arbejdstager og arbejdsgiver organisationer, landbrugsorganisationer, fangst- og fiskeriorganisationer, interesseorganisation med fokus på oprindelige folks rettigheder, interesseorganisation med fokus på bekæmpelse af korruption, turistorganisationer, miljøorganisationer og lign.

ANDRE: Berørte samfund og enkeltpersoner, relevante eksterne foreninger og organisationer, relevante råstofrelaterede virksomheder samt øvrige virksomheder, som berøres direkte eller indirekte af et mineprojekt og lign.

Figur 7. Relevante interessenter.

naturanvendelse og andre råstofrelaterede tiltag, ligesom områder kan være beskyttede og fredede. En nærmere beskrivelse af områdets anvendelse bør derfor udarbejdes og indarbejdes i VSB rapporten. Større beskrivelser kan med fordel placeres i bilaget til VSB rapporten.

3.3 Baseline data

Et af formålene med VSB rapporten er at beskrive mulige negative og positive påvirkninger af samfundet ved etablering af et mineprojekt. For at kunne gøre dette, og for at kunne måle en effekt, er det vigtigt at tage udgangspunkt i et baseline niveau, dvs. et niveau for forskellige faktorer i samfundet, før en egentlig påvirkning fra mineprojektet tilføjes. På denne baggrund kan man i en senere projektfase måle egentlige ændringer i forhold til det beskrevne baseline data niveau.

For at gøre VSB rapporten læsevenlig og relevant, bør de primære baseline data placeres i et bilag til VSB rapporten. Centrale og opsummerende dele af baseline dataene kan herefter med fordel inddrages i selve VSB rapporten, hvor dette findes relevant. Det anbefales, at det kritisk vurderes, om den indsamlede baseline data er relevant for det specifikke projekt. Irrelevant baseline data bør derfor ikke

medtages i VSB rapporten. Fremfor blot at opliste baseline data, skal VSB rapporten derfor i højere grad konkretisere dets betydning for de i figur 8 foreslåede områder.

Baseline data skal være indsamlet på baggrund af bedste internationale praksis og gennem troværdige og pålidelige kilder på en gennemsigtig fremgangsmåde, og således at traditionel og lokal kendskab inddrages.

Beskrivelse af brug af projektområdet og nærområdet til projektområdet (Land Use Study) skal medtages som en del af baseline data i VSB rapporten.

Baseline data kan inkludere følgende områder (ikke en udtømmende liste):

- Befolknings- og generel demografi
- Leveomkostninger og boligsituation
- Natur- og arealanvendelse
- Sociale problemer, kriminalitet, sygdom og misbrug
- Indkomster og skatter
- Erhvervs- og forretningsstruktur
- Den offentlige, private og semi-private sektor
- Arbejdsmarkedsstruktur og uddannelsesstruktur
- Infrastruktur
- Sundhed
- Værdier, arv, viden og samfundsmæssig/kulturel trivsel, samt sproglige forhold
- Fredede områder
- Relevante samfundsøkonomiske og projektspecifikke områder

Figur 8. Baseline data.

3.4 Aktiv formidling af informationer

Rettighedshaver skal aktivt arbejde for, at relevant og lettilgængeligt materiale om projektet formidles videre til borgere og andre interessenter gennem hele projektets levetid. Det er vigtigt, at relevante og forståelige informationer om projektet når ud til borgerne og andre interessenter

ter i god tid, før der tages politisk beslutning til udnyttelsestilladelsen.

Hjemmeside

Rettighedshaver bør på et tidligt tidspunkt i et projekts efterforskningsfase oprette en hjemmeside på minimum

grønlandsk og dansk. Hjemmesiden kan løbende bruges til at formidle relevant viden om projektet og kan desuden bruges som platform for interessentinddragelse og diskussion i øvrigt. Senere i projektfasen kan informationer om udbud, indkøb, jobopslag og anden relevant information formidles via dette medie.

Det er vigtigt at hjemmesiden rettes mod de borgere, som bliver berørt af projektet, på de sprog som tales i landet. Hjemmesiden skal derfor ikke kun være et internationalt udstillingsvindue tilrettet udenlandske investorer. Der kan med fordel oprettes en spørgsmål- & svar sektion (Q&A), hvor der kan stilles spørgsmål til selskabet, og hvor man som borger kan få et hurtigt svar på grønlandsk/dansk.

Rettighedshaver bør derfor i god tid, inden de offentlige høringer, oprette og aktivt anvende en hjemmeside på grønlandsk og dansk.

Dialog til borgere og interessenter

For at få informationer om projektet ud til flest mulige borgere er det vigtigt at udarbejde en informationsstrategi. Udover deltagelse i de offentlige høringsmøder er det vigtigt, at rettighedshaver afholder en række forskellige interessent- og informations- og borgermøder igennem hele projektets levetid. Se afsnit 2.7 for flere detaljer om mødeformer.

Selskabet skal derfor allerede på et tidligt tidspunkt afholde en række interessentmøder for at indsamle vigtige informationer til brug i VSB rapporten. Alt efter, hvilke interessenter der inddrages, opfordres rettighedshaver til at tilpasse mødernes form og indhold til modtageren.

Sideløbende hermed skal rettighedshaver afholde informationsmøder, hvor fokus mere er på at informere om planerne for projektet, herunder infrastruktur, forventede arbejdspladser, tidsperspektiv og økonomi m.v. Da størstedelen af tilhørerne ved disse møder vil være grønlandsk- og dansktalende, er det vigtigt at møderne tilrettes herefter.

Når den offentlige høring påbegyndes og de offentlige høringsmøder herefter igangsættes, anbefales det, at der

af rettighedshaver ikke arrangeres offentlige møder i samme periode, da afholdelse af interessent- og informationsmøder, samtidig med de offentlige høringsmøder, ofte kan skabe forvirring.

Aktiv deltagelse i informationsformidling herunder socioøkonomiske arrangementer

Rettighedshaver opfordres til at tænke kreativt i forhold til formidling af informationer om projektet til offentligheden. Udover diverse mødeformer og formidling via hjemmesider, anbefales det, at relevant information formidles videre i form af videoindslag, sociale medier, aviser og tidsskrifter, lokal kontor, messer og lign.

Der kan med fordel tilknyttes en grønlandsktalende og lokalkendt kontakt- og informationsmedarbejder, som bindeled mellem selskabet og befolkningen.

Såfremt der arrangeres seminarer, møder og sessioner, hvor formålet kan være at videreformidle informationer om selskabets planer om inddragelse af lokal arbejdskraft eller at skabe kontakt mellem rettighedshaver og lokale underleverandører og lignende, skal rettighedshaver i videst mulige omfang deltage i disse arrangementer. Deltagelse anses som en selvfølge og kan betragtes som en del af den sociale forpligtelse et selskab har, når der planlægges minedrift i Grønland.

Arrangementer og møder, som vedrører uddannelsesinstitutioner og arbejdsmarkedskontorer og lignende, bør ligeledes prioriteres med deltagelse fra selskabet.

Selskaberne opfordres i øvrigt til proaktivt at formidle, understøtte og på anden måde fremme det sociale ansvar, som er en integreret del ved at udføre råstofaktiviteter i Grønland.

For at imødegå og håndtere klager og bekymringer fra borgere og interessenter, skal der skabes en transparent klagemulighed til selskabet.

4. VSB rapporten

4.1 Formalia

VSB rapporten er selskabets bud på, hvordan de positive og negative socioøkonomiske problemstillinger planlægges håndteret. Når der udarbejdes en rapport om vurdering af den samfundsmæssige bæredygtighed (VSB rapporten), er der en række kriterier og formalia, som skal være opfyldt, før rapporten kan godkendes og blive sendt i offentlig høring.

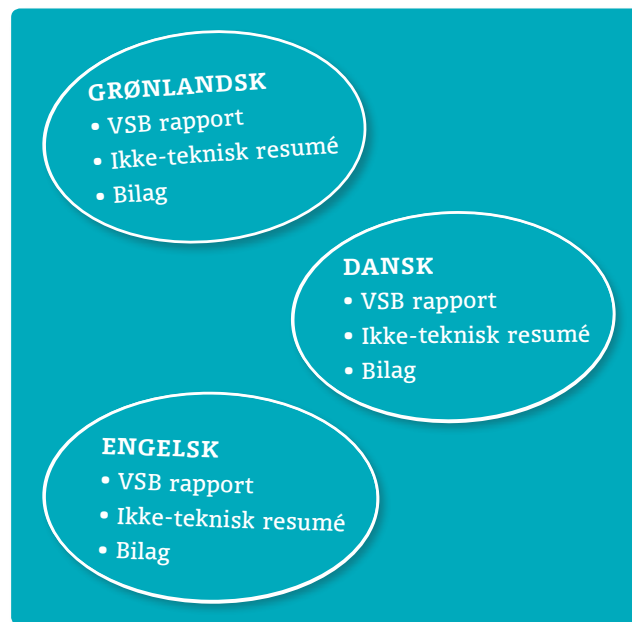
Selvom VSB rapporten kan være udarbejdet af en uafhængig tredje part, betragter myndighederne VSB rapporten som rettighedshavers rapport. Rettighedshavers navn og logo skal derfor som minimum tydeligt fremstå på forsiden.

Versioner og sprog

Der afleveres en elektronisk version af VSB rapporten, et ikke-tekniske resumé, samt bilag på hvert af sprogene, som angivet i figur 9. Først når alle versioner på alle sprog er afleveret, og myndighederne har bekræftet at formalia er overholdt, når teksten er korrekt, og rapporten i øvrigt følger de kriterier, som fremgår af vejledninger og relaterede love, kan VSB rapporten sendes i offentlig høring.

Den endelige VSB rapport og det ikke-tekniske resumé, samt alle bilag skal indleveres til Råstofmyndigheden på grønlandsk, dansk og engelsk. Resuméerne skal både indgå som en del af VSB rapporten og som separate dokumenter. Høringsperioden vil derfor først kunne begynde, såfremt materialet er fremsendt og godkendt på de angivne sprog.

Andet relevant baggrundsmateriale til VSB rapporten gøres tilgængeligt på selskabets hjemmeside, fra og med den dag høringen igangsættes, således at alt høringsmateriale er offentligt tilgængeligt.

Figur 9. Sproglige krav i forhold til aflevering af VSB rapporten.

- Hvis materiale ikke oversættes til grønlandsk og dansk, må der ikke henvises til dette som bilag i VSB rapporten. I stedet skal der laves en reference til materialet som baggrundsmateriale.
- Det skal ved fremsendelse af VSB rapporten begrundes, hvorfor det konkrete materiale ikke indgår som en del af bilagsmaterialet, samt hvorfor materialet ikke findes relevant at medtage i VSB rapporten. Myndigheden vil herefter vurdere rimeligheden i denne begrundelse.

4.2 Indhold i VSB rapporten

Nedenstående forslag til en indholdsfortegnelse er vejledende. Da hvert projekt har sine specifikke særkendetegn, vil der derfor være behov for at justere indholdet herefter.

Der vil fra myndighedernes side blive lagt vægt på, at VSB rapporten er letlæselig og informativ. Selvom passager i VSB rapporten kan være tekniske og teksttunge, opfordres det til, at stoffet formidles til læseren på en pædagogisk og letlæselig måde evt. ved at indsætte relevan-

te og informative kort, figurer, billeder, grafer og informationsbokse m.v.

Det anbefales, at der sættes tilstrækkelig tid af til at korrekturlæse VSB rapporten samt eventuelle bilag, både for sproglige, men også faktuelle fejl og mangler. Dette er især relevant, hvis der går lang tid mellem indhentning og udarbejdelse af data og afleveringstidspunktet for rapporten. Nyeste data bør derfor til enhver tid indarbejdes.

Indholdsfortegnelse:

(den endelige VSB rapport bør indeholde følgende punkter) ↘

- **FORSIDE** (projekttitel, navn og logo på rettighedshaver og evt. konsulent, tilladelsesnummer og anden relevant information)
- **IKKE TEKNISK RESUMÉ**
- **INDLEDNING/BAGGRUND/FORMÅL**
- **PROJEKTBEKRIVELSE** inkl. relevante nøgletal
- **POSITIVE OG NEGATIVE INDVIRKNINGER**
- **PLAN OG FORSLAG TIL HÅNDTERING** (Benefit and Impact Plan)
- **INTERESSENTINDDRAGELSE**
- **ANALYSE AF ALTERNATIVE PROJEKTFORSLAG** inklusiv status quo
- **AKKUMULEREDE EFFEKTER**
- **BASELINE DATA RESUMÉ**
- **APPENDIKSER**
 - Definitioner og forkortelser
 - Metode
 - Juridiske og forvaltningsmæssige rammer
 - Baseline data og baseline beskrivelsen
 - Evt. interessentanalyse
 - Evt. resumé af projektafgrænsningen (Scoping Study) og Kommissorium (ToR)
- **REFERENCER**

Figur 10. Forslag til indholdsfortegnelse.

Akkumulerede effekter

De akkumulerede effekter skal beskrives i VSB rapporten. Effekterne kan både være positive og negative. Det kan være relevant at inddrage projekter, som er i drift, under anlæggelse, eller hvorom der er taget endelig beslutning om at påbegynde anlæggelse fra selskabets side.

Positive og negative indvirkninger

Et af de centrale elementer i VSB rapporten er beskrivelse af de positive og negative indvirkninger, samt forslag til håndtering af disse. Det er vigtigt, at de forventede påvirkninger og deres effekt opdeles i positive og negative samfundsmæssige virkninger. En vurdering af den samfundsmæssige bæredygtighed skal tage sigte på at maksimere de bæredygtighedstiltag og udviklingsmuligheder som lokaliseres, og skal minimere de mulige negative effekter der måtte opstå. På denne måde bidrages til en bæredygtig udvikling til gavn for Grønland på lokalt, regionalt og nationalt plan.

For tydeligt at kunne identificere de positive og negative effekter ved etablering af en mine i Grønland, anbefales det at fordele, ulemper og tiltag oplystes på en overskuelig og enkel måde. Formålet hermed er at få belyst bedst muligt, hvad Grønland får ud af at tillade udnyttelse af en forekomst, og samtidig beskrive de mulige negative påvirkninger der måtte være. Det bør derfor tydeligt fremstå, hvilke fordele og ulemper det grønlandske samfund kan forvente ved projektet.

Forarbejdning i Grønland

Forventede oparbejdningsscenarier i henholdsvis Grønland/udlandet, med angivelse af forventede arbejdspladser i Grønland/udlandet, samt angivelse af forventede stillingskategorier, skal indgå i VSB rapporten. Der skal ligeledes angives forventede skatteindtægter og royalty i Grønland/udlandet.

Jf. råstoflovens § 18 (3) kan det fastsættes i en tilladelse, i hvilket omfang rettighedsgaveren skal forarbejde udnyttede mineraler i Grønland. Forarbejdning kan dog ske uden

for Grønland, hvis forarbejdning i Grønland vil medføre væsentlig større omkostninger eller ulemper. Forarbejdning i Grønland er derfor hovedscenariet, hvorimod forarbejdning i udlandet vil kræve dispensation fra bestemmelsen.

I VSB rapporten skal det derfor oplystes, eventuelt opdelt i scenarier, hvilke processer i forarbejdningen som planlægges udført i henholdsvis Grønland og udlandet. De scenarier af forarbejdningen som foreslås placeret i udlandet, pga. væsentligt større omkostninger eller ulemper i Grønland, skal dokumenteres fyldestgørende, således at det fremstår tydeligt i VSB rapporten, hvorfor disse scenarier ikke er mulige i Grønland. Det skal desuden dokumenteres, hvilke skatteindtægter og arbejdspladser og andre positive indvirkninger ved forarbejdningen i udlandet, Grønland i den henseende går glip af.

De positive samfundsgevinster kan beskrives i form af (ikke udtømmende liste):

- forarbejdning af mineraler i Grønland
- øgede skatteindtægter
- nedbringelse af arbejdsløshed / skabelse af job
- forventede praktikpladser
- lokale leverancer
- videnoverførsel til samfundet
- opstart af kurser
- beskrivelse af selskabets planlagte samarbejds- og leverandørmodeller
- offentlige arrangementer målrettet erhvervslivet
- opkvalificering af det lokale erhvervsliv
- forventede kompetencer hos medarbejdere, der er nødvendige for ansættelse i minen og/eller som underleverandører, i det omfang oplysningerne er tilgængelige
- og lign. forhold

Der skal også fremgå en tydelig oversigt, som beskriver;

- centrale nøgletal (anlægsudgifter og driftsudgifter m.v.)
- forventet økonomisk udbytte for både samfundet og for mineselskabet

De negative effekter kan beskrives således at borgere og andre interessenter, herunder offentlige institutioner og lokalsamfundet, får et klart billede af, hvilke negative konsekvenser etablering af en mine vil få. Det er vigtigt at få belyst, hvilken belastning selskabet forventer der vil blive pålagt samfundet i forhold til eksempelvis øget sagsbehandling i offentlige institutioner, belastning af infrastruktur, pres på offentlige institutioner og lign. Negative effekter på naturforhold og miljø vil indgå i VVM rapporten.

Sundhed (et eksempel)

Når eksempelvis sundhedsområdet skal beskrives i forhold til positive og negative indvirkninger, er det vigtigt tidligt at inddrage de rette interessenter (eks. Departementet for Sundhed og sundhedssektoren generelt). Dette dels for at få de mest korrekte og opdaterede tal og informationer til VSB rapporten, men også for at starte en tidlig dialog med de berørte interessenter og få skabt en forventningsafstemning.

Positive og negative indvirkninger på sundhed vil skulle beskrives fyldestgørende. Derudover skal det beskrives, hvordan forslag til begrænsning af negative påvirkninger og fremme af positive påvirkninger, sikres bedst muligt.

Det vil i den sammenhæng være relevant at undersøge

om projektet vil ændre den nuværende sundhedsstatus i projektområdet og eventuelt generelt i befolkningen, samt hvordan dette eventuelt vil ske. Hvilke tiltag, der er rettet mod at sikre positiv effekt på de samfundsfinansierede sektorer, skal i denne sammenhæng overvejes og tænkes igangsat.

Det skal eksempelvis undersøges, om der vil være behov for at indgå en aftale med myndigheder på sundhedsområdet i forhold til forpligtelser og forventninger, og hvilke sundhedsydelser selskabet kan forvente i den anledning?

Det skal yderligere overvejes, om det vil være nødvendigt at udarbejde en egentlig Vurdering af de Sundhedsmæssige Konsekvenser (Health Impact Assessment - HIA), hvis de sundhedsmæssige aspekter ved projektet er signifikante?

Det er desuden vigtigt at få belyst, om der vil være forhold, som befolkningen eller ansatte ved minen skal være særlig opmærksomme på, ud fra en sundhedsmæssig betragtning.

Positive og negative indvirkninger (ikke udtømmende liste)

- National, regional og lokal økonomi
- Offentlig service og sektor
- Arbejdsmarkedet
- Demografi, boligforhold og mobilitet
- Lokale erhvervsliv og leverancer
- Arbejdskraft og forhold vedr. ansættelse
- Uddannelse og opkvalificering
- Lærlinge- og praktikpladser
- Infrastruktur
- Sociale og sundhedsmæssige forhold
- Fangst/fiskeri, rekreative muligheder og turisme
- Sociokulturelle værdier
- Relevante nuværende og planlagte projekter

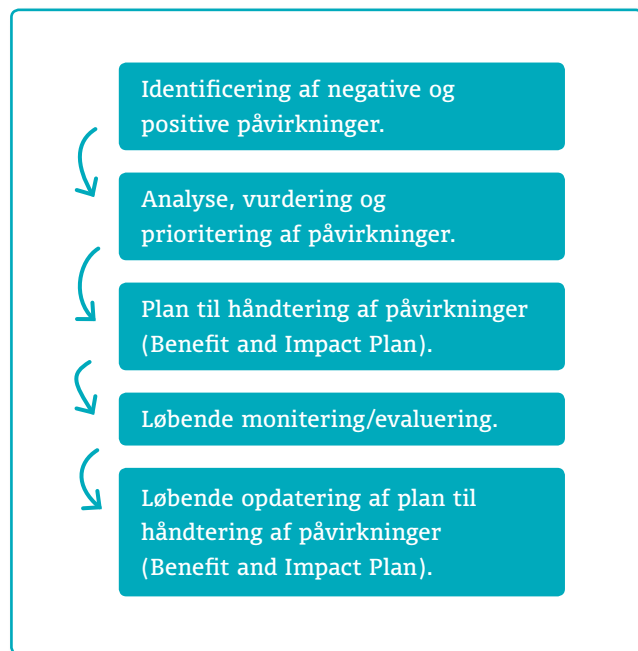
Figur 11. Mulige positive og negative indvirkninger.

Plan til håndtering af mulige påvirkninger (Benefit and Impact Plan)

Det er vigtigt i VSB rapporten at identificere og drøfte mulige initiativer til at håndtere både positive og negative påvirkninger, samt afledte og kumulative effekter. Der kan

være behov for at belyse tilbageværende påvirkninger, der ikke kan håndteres umiddelbart. Derudover kan der opstå behov for flere bæredygtighedstiltag forstået som forslag til at begrænse negative påvirkninger og fremme positive tiltag, samt udviklingsinitiativer, som følge af ny og uventet udvikling i løbet af projektets levetid. Disse forhold skal bl.a. sikres via rettighedshaverens monitorerings- og evalueringsprogram.

De i VSB rapporten planlagte bæredygtighedstiltag, udviklingsinitiativer og foranstaltninger for at fremme positive og undgå negative påvirkninger, skal analyseres, vurderes samt prioriteres og ses som grundlag for en konkret

Figur 12. Proces og plan for håndtering, monitoring og evaluering af mulige påvirkninger.

plan til håndtering af positive og negative virkninger (*Benefit and Impact Plan*).

Det er vigtigt både at adressere, hvordan de negative påvirkninger kan begrænses mest muligt, samtidig med at de positive påvirkninger fremmes.

En *Benefit and Impact Plan* (BIP) skal indgå, som en del af VSB rapporten indeholdende konkrete tiltag. BIP'en skal adressere specifikke og relevante områder, som forventes berørt, samt hvilke parter der skal inddrages for at begrænse eller fremme foreslåede effekter.

BIP'en skal indeholde en angivelse af varighed/tidsplan for hver aktivitet og en tydelig angivelse af, hvilken effekt den foreslåede foranstaltning vil have på de specifikke områder.

BIP'en er et dynamisk dokument, som løbende inden for rammerne af IBA'en skal tilpasses og justeres i henhold til projektets fremdrift.

Monitorings- og Evalueringsplan

Monitorings- og evalueringskrav til plan for håndtering af positive og negative påvirkninger vil indgå som delelement i den efterfølgende IBA aftale.

Formålet med at monitorere er, at observere ændringer over tid og derigennem tilpasse projektet. Monitoring skal gøres jævnlige og med veldefinerede og relevante indikatorer, der tager udgangspunkt i de virkninger og bæredygtighedstiltag, der er beskrevet i rapporten.

Formålet med evalueringsplanen er løbende at vurdere, om større korrektioner til monitoringsplanen og planen til håndtering af positive og negative påvirkninger er påkrævet.

Monitorings- og evalueringsfrekvensen kan efter behov justeres løbende gennem projektets levetid. Det er vigtigt at selskabet demonstrerer en klar organisation og struktur til at håndtere disse planer.

5. Referenceliste

- Retningslinjer for Vurdering af Samfundsmæssig Bæredygtighed – i forbindelse med mineprojekter i Grønland, november 2009, Råstofdirektoratet, Grønland.
- Inatsisartutlov nr. 7 af 7. december 2009 om mineralske råstoffer og aktiviteter af betydning herfor (råstofloven) og eventuelle senere ændringer til loven, samt de regler der er fastlagt i medfør af loven.
- Inatsisartutlov nr. 25 af 18. december 2012 om bygge- og anlægsarbejder ved storskalaprojekter (storskalaloven) og eventuelle senere ændringer til loven, samt de regler der er fastlagt i medfør af loven.
- Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 24 af 30. december 2003 om refusion af udgifter ved myndighedsbehandling i forbindelse med råstofaktiviteter (refusionsbekendtgørelse).
- International Association for Impact Assessment (IAIA) www.iaia.org
- Naalakkersuisut: www.naalakkersuisut.gl og www.govmin.gl

